

Analysoitua tietoa Tampereen kaupunkiseudun elinvoimasta

TILANNE 20.8.2020

SISÄLTÖ

1. STRATEGIAN SEURANTAINDIKAATTORIT
2. YRITYKSET
3. ULKOMAANKAUPPA
4. KANSAINVÄLISYYS
5. TYÖVOIMA JA OSAAMINEN

1.

Seurantaindikaattorit

INDIKAATTORI	"NYT"	MUUTOS EDELLISEEN %
Aloittaneet yritykset (Tilastokeskus) ks. Aloittaneet yritykset 13.8. mennessä (Yritystietopalvelu)	+2750 (2019); 872 (Q1/2020) +1210 (2020)	+10,2 % (2018); +13 % (Q1/2019)
Kasvuyrityksiä (Tilastokeskus) sk.	Suppea* : 107 (2015-2018) Laaja* : 679 (2015-2018)	+16,1 % (2014-2017) +28,9 % (2014-2017)
Henkilöstön määrä kasvuyrityksissä (Tilastokeskus) sk.	Suppea* : 10 704 (2015-2018) Laaja* : 22 875 (2015-2018)	
Startup-yrityksiä** (Business Tampere) ks.	193	-31 %; edellinen 278
Henkilöstön määrä startupeissa (Business Tampere, Vainu.io) ks.	1186	-33 %; edellinen 1769
Liikevaihto valmistava teollisuus (Tilastokeskus) ks.	8 852 milj. € (2018)	+ 3,2 % (2017)
Liikevaihto ICT (Tilastokeskus) ks.	1 859 milj. € (2018)	- 1,6 % (2017)
Liikevaihto terveys ja hyvinvointi (Tilastokeskus) ks.	1 469 milj. € (2018)	+ 3,1 % (2017)
Liikevaihto elämystalous (Tilastokeskus) ks.	1 655 milj. € (2018)	+ 5,8 % (2017)
Liikevaihto luovat alat (Tilastokeskus) ks. Liikevaihto kustannustoiminta Liikevaihto elokuvien, video- ja televisio- ohjelmien tuotanto ja jälkituotanto	732,3 milj. € (2018) 126,4 milj. € (2018) 7,5 milj. € (2018)	+ 10,7 % (2017) + 47,2 % (2017) + 26,4 % (2017)

ks. = Tampereen kaupunkiseutu
sk. = Tampereen seutukunta
mk. = Pirkanmaan maakunta

*Suppea määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 10 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 20 % / vuosi kasvukauden ajan. Laaja määritelmä: Yrityksen alkutyöllisyys vähintään 3 hlöä kasvukauden alussa ja keskimääräinen kasvuvauhti 10 % / vuosi kasvukauden ajan.

**Vuoden 2020 listalla mukana Business Tampereen CRM:n Startup-yritykset

1.

Seurantaindikaattorit

INDIKAATTORI	"NYT"	MUUTOS EDELLISEEN %
Työttömyysaste (TEM) ks.	17,3 (6/2020) 14 (1-6/2019)	+ 7,0 %-yksikköä (6/2019) + 3,0 %-yksikköä (1-6/2019)
Tutkimus- ja kehittämismenot yhteensä (Tilastokeskus) sk.	690,7 milj. euroa (2018)	+6,7 % (2017)
Business Finlandin TKI-rahoitus yrityksille mk.	37,5 milj. euroa (2019)	- 24,1 % (2018)
Vientirytykset (Tilastokeskus) mk. Vientiryitysten toimipaikat (Tulli) mk.	632 (2017)* 1670 (2018)	+4,8 % (2016) - 2,6 % (2017)
Tuontirytykset (Tilastokeskus) mk. Tuontiryitysten toimipaikat (Tulli) mk.	1 363 (2017)* 3610 (2018)	+2,9 % (2016) -1,9 % (2017)
Ulkomaisten matk. yöpymiset (Tilastokeskus) mk.	102 981 (2019) 765 (kesäkuu 2020)	-4,6 % (2018) -93,3 % (kesäkuu 2018)
Yrittäjien kuntabarometri (ent. ELPO)** (Suomen Yrittäjät)	3,05 (Pirkanmaa 2020) 2,67 (Tampere 2020)	6,9 (Pirkanmaa 2018) 6,1 (Tampere 2018)
Kuntaranking (EK) sk.	8. sija (2019) 64 pistettä (2019)	7. Sija (2017) 67 pistettä (2017)
Aktiiviset toiminnassa olevat yritykset (päätoimipaikka Pirkanmaalla)	37 132 (BT Yritystietopalvelu, 11.8.2020)	+4,9 % (20.1.2020)

ks. = Tampereen kaupunkiseutu
sk. = Tampereen seutukunta
mk. = Pirkanmaan maakunta

*Tilastokeskus ei enää tuota tätä tietoa osana Toimialoittaista yritystietopalvelua, joten oheen lisätty Tullin tilastopalvelusta saadut luvut

**Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO) on muuttunut vuonna 2020 Yrittäjien kuntabarometriksi. Samalla arviointiasteikko on muuttunut: 1-5 (ennen 4-10).

2.

YRITYKSET

- a) Yrityskanta ja uudistuminen
- b) Kasvuyritykset
- c) Startupit
- d) Myönnetty Business Finland -rahoitus yrityksille
- e) Yritykset ja investoinnit konsernilajeittain
- f) Riskirahoitus yrityksille

2a.

Yrityskannan uusiutuminen

Aloittaneiden yritysten määrä nousi 10 prosenttia Tampereen kaupunkiseudulla vuonna 2019 edellisvuoteen verrattuna. Uusia yrityksiä syntyi yhteensä 2 750 (2018: 2 495 yritystä).

Vielä vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä hyvä kehitys on jatkunut. Maaliskuun 2020 loppuun mennessä (Q1) uusia yrityksiä perustettiin 872, mikä on 13 % enemmän kuin vuonna 2019 ensimmäisellä neljänneksellä (erotus 99 yritystä).

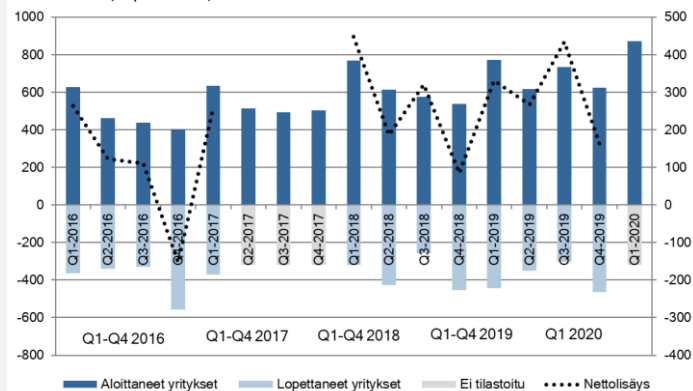
Vuonna 2019 uusien yritysten nettolisäys* jatkoi kasvuaan ollen 1 193 yritystä. Edellisuoden nettolisäys oli 1039 yritystä.

Aloittaneiden yritysten määrä kasvoi vuonna 2019 lähes kaikissa kaupunkiseudun kunnissa. Suurin prosentuaalinen kasvu syntyi Nokialla (+19 %), Tampereella (+13 %) ja Kangasalla (+13 %).

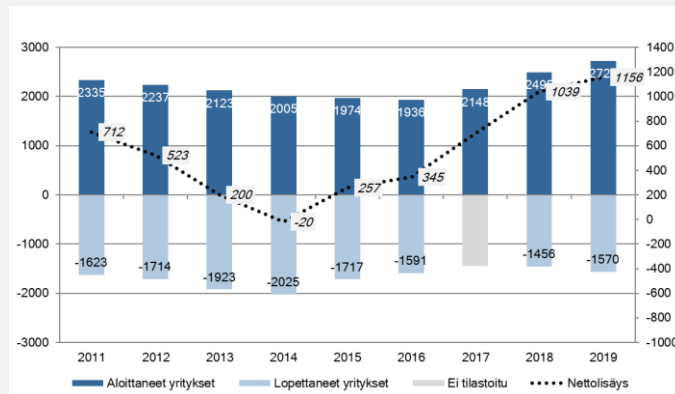
Vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä perustettiin kaikissa kaupunkiseudun kunnissa enemmän yrityksiä kuin vastaavana aikana vuotta aiemmin.

*) *Nettolisäys on aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten välinen erotus.*

Aloittaneet/lopettaeet, lkm

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset sekä nettolisäys Tampereen kaupunkiseudulla kvartaaleittain 2016 – Q1 2020 (lähde: Tilastokeskus)

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset sekä nettolisäys Tampereen kaupunkiseudulla vuosina 2011-2019 (lähde: Tilastokeskus)

2a.

Yrityskannan uusiutuminen

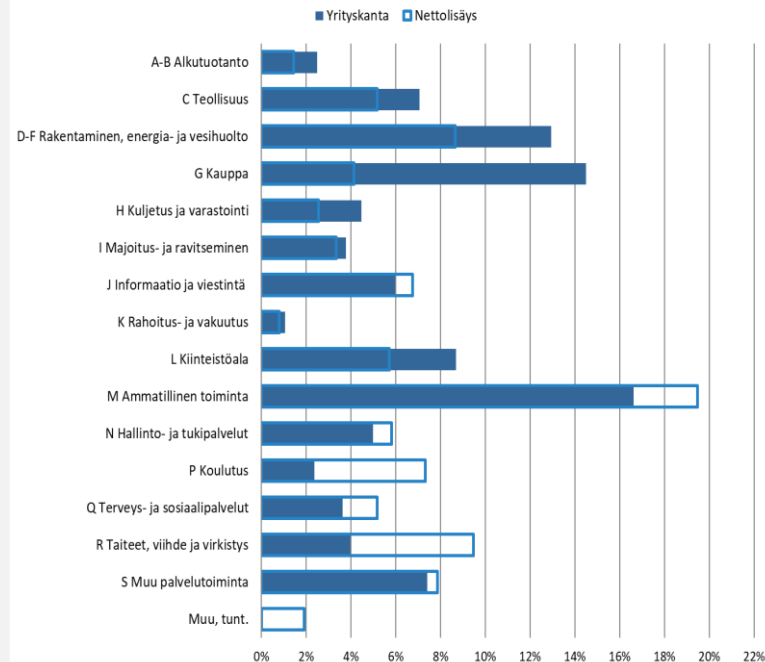
Kaupunkiseudun yrityskannassa painottuvat erityisesti erilaisten **ammattillisten, tieteellisten ja teknisten alojen yritykset** (17 %; 4 000 yritystä), **kaupan ala** (15 %; 3 700) ja **rakentaminen** (13 %; 3 300). **Teollisuuden** osuus yrityskannasta on 7 % (1 800 yritystä) ja **informaatio- ja viestintäalojen** 6 % (1 500 yritystä) (Tilastokeskus: yritys rakenne Q1-Q4 2018).

Vuonna 2019 **uusien yrityksiä nettolisäyksestä selkeästi** enin osa syntyi ammatillisen toiminnan aloilla (+245 yrityksen nettolisäys), rakentamisessa (nettolisäys 117) ja elämystalouden aloilla, eli taiteessa, viihteessä ja virkistyksessä (+119). Koulutuksessakin uusien yritysten nettolisäys tuplaantui edellisvuodesta (+92; 2018 +45).

Oheisessa kuviossa on verrattu toimialan painottumista nykyisessä yritys rakenteessa ja uusien yritysten nettolisäyksen jakautumista vuonna 2018. Jos suhteellinen nettolisäys (turkoosi viiva) ylittää toimialan nykyisen osuuden yritys rakenteessa (sininen palkki), ala on uudistunut virkeästi, ja sen **merkitys on kasvamassa kaupunkiseudun yritys rakenteessa**.

Toimialarakenteen uusiutuminen: toimialojen osuudet yritys rakenteessa ja uusien yritysten nettolisäyksestä Tampereen kaupunkiseudulla 2019

Lähde: Tilastokeskus

Aktiivisten yritysten määrä

YRITYSKANTA YHTEENSÄ

46 486

Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi,
Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi
ja yritys muodot tmi, osk, oy, ky ja ay
Pvm 13.8.2020 asti

Lähde: Business Tampere

AKTIIVISIA YRITYKSIÄ

37 142

Aktiivisten* yritysten määrä
Tampereen kaupunkiseudun
yritystietopalvelussa.
Pvm 13.8.2020

Lähde: Business Tampere

SIVUTOIMIPAIKAT

1 867

Sivutoimipaikkojen* lukumäärä
Tampereen kaupunkiseudun
yritystietopalvelussa.
Pvm 13.8.2020

Lähde: Business Tampere

*) Yritys on aktiivinen, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin ja vähintään yhteen toiseen rekisteriin (ALV-rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin tai työntantajarekisteriin), eikä sillä ole mitään eritystilannetta, kuten konkurssi, saneeraus, selvitystilä, toiminta keskeytynyt tai toiminta lakannut. Yritystietopalvelussa käytetyssä Alma Talentin aineistossa tilakäsittely perustuu YTJ:n ja Verottajan näkemyksiin.

**) Mukana aktiivisten yritysten sivutoimipaikat, jotka sijaitsevat kaupunkiseudun kunnissa.

2b.

Kasvuyritykset

Kasvuyritysten määrä on ollut vahvassa kasvussa. Kehitys on ollut suotuisaa kaikissa eri yritysokoluokissa seudulla.

Virallinen määritelmä kasvuyritykselle on, että yritys työllistää vähintään kymmenen henkilöä kasvukauden alussa ja työllistävyyks kasvaa keskimäärin yli 20 prosenttia vuodessa. Tällaisia **kasvuyrityksiä oli Tampereen seudulla 107 yritystä (+29 % edellisestä)**. Tuorein Tilastokeskuksen ja TEM:n tilastoima kasvukausi koskee vuosia 2015-2018.

Pienempien eli lähtötyöllisyydeltään vähintään kolmen henkilön ja vähintään

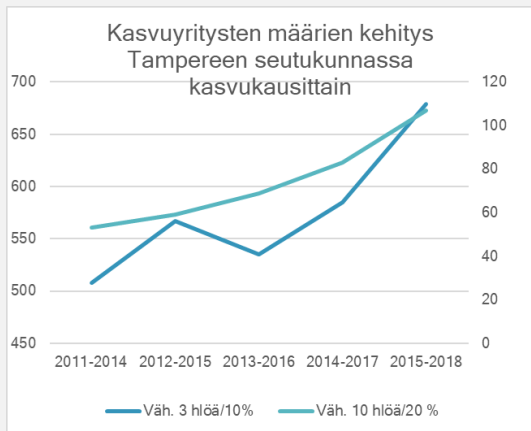
20 prosentin km. vuosikasvuun yltäneiden kasvuyritysten määrä kasvoi 13 %. Tällaisia yrityksiä on seudulla 307.

Kymmenen prosentin km. vuosikasvu ylittyi peräti 679:llä pienemmän kokoluokan yrityksellä (+16 %).

Kasvuyritykset sijoittuvat yleisimmin rakentamisen, kaupan, erilaisten ammatillisten ja liike-elämän tukipalvelujen aloille sekä informaation ja viestinnän aloille. Tuoreimmalla kasvukaudella terveys- ja sosiaalipalvelujen kasvuyritysten määrä kasvoi useammalla yrityksellä sekä virallisten kasvuyritysten että pienten kasvuyritysten joukossa.

Kasvuyritysten määrän kehitys

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu

Viralliset kasvuyritykset:

alkutyöllisyys 10 hlöä, kasvua yli 20 %/v.

Toimiala pääluokka	2011-2014	2012-2015	2013-2016	2014-2017	2015-2018
C Teollisuus	11	10	11	12	9
D Sähkö-, kaasu- ja lämpö..			1	1	2
F Rakentaminen	6	8	16	17	16
G Tukku- ja vähittäiskaup..	11	7	5	10	11
H Kuljetus ja varastointi	5	5	3	5	8
I Majoitus- ja ravitsemist..	1		2	3	5
J Informaatio ja viestintä	8	8	11	13	18
L Kiinteistöalan toiminta	1	1	1	1	1
M Ammatillinen, tieteellin..	3	7	7	10	15
N Hallinto- ja tukipalvelut..	8	15	15	17	23
Q Terveys- ja sosiaalipalv..	6	3	4	4	8
R Taiteet, viihde ja virkist..					2
S, T, U Muu palvelutoimin..	1	1			

Pienet kasvuyritykset:

alkutyöllisyys 3 hlöä, kasvua yli 10 %/v.

Toimiala pääluokka	2011-2014	2012-2015	2013-2016	2014-2017	2015-2018
B Kaivostoiminta ja louhin..	1	3	2	3	2
C Teollisuus	84	85	80	96	97
D Sähkö-, kaasu- ja lämpö..		1	4	1	3
E Vesihuolto, viemäri- ja j..	1	3	3	1	1
F Rakentaminen	99	103	117	130	161
G Tukku- ja vähittäiskaup..	120	141	111	110	132
H Kuljetus ja varastointi	53	56	44	52	63
I Majoitus- ja ravitsemist..	48	53	43	40	52
J Informaatio ja viestintä	46	49	53	67	79
L Kiinteistöalan toiminta	7	6	9	11	12
M Ammatillinen, tieteellin..	75	86	85	81	100
N Hallinto- ja tukipalvelut..	42	58	60	66	71
P Koulutus	6	5	4	5	4
Q Terveys- ja sosiaalipalv..	35	30	23	24	31
R Taiteet, viihde ja virkist..	4	10	8	11	7
S, T, U Muu palvelutoimin..	9	8	5	2	4

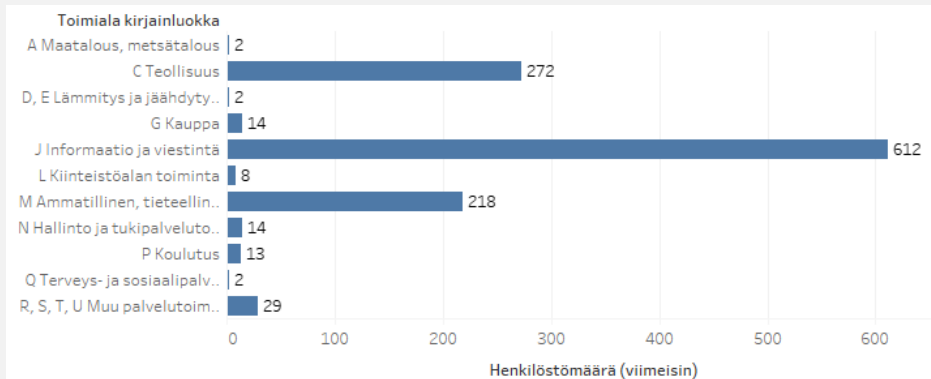
Startupit

Tampereen kaupunkiseudulla sijaitsee 193 startup-yritystä. Startupeja on tunnistettu mm. Tampereen startup-tutkimuksien yhteydessä, startup-tapahtumien osallistujien perusteella, perustettujen yritysten tilastollisten taustanalyysien avulla ja vainu.io-palvelun avulla.

Startup-yritysten seuranta on toistaiseksi ollut haasteellista, koska startupeille ei ole olemassa virallista määritelmää eikä yksiselitteistä tilastolähdettä tai -rekisteriä seurantaan ole.

Tunnistettujen startup-yritysten työllistävä vaikutus on 1 186 (startup-yrityslistan henkilöstömäärän lähteenä Vainu.io). Suurin osa on pieniä tai pienehköjä kasvuhakuisia yrityksiä, mutta startupiksi luokituu myös jo joitain hyvin työllistäviä yrityksiä. Monipaikkaisissa yrityksissä osa henkilöstöstä voi työskennellä muualla kuin kaupunkiseudulla.

Startup-yritysten henkilöstömäärät toimialoittain

Startup-yritykset toimialoittain ja kunnittain

Toimiala kirjainluokka	Paikkakunta					
	KANGAS..	LEMPÄÄ..	NOKIA	PIRKKALA	TAMPERE	VESILAH.. YLÖJÄRVI
A Maatalous, metsätalous					1	
C Teollisuus	1	3		3	13	
D, E Lämmitys ja jäähdyty..					2	
G Kauppa				1	5	
J Informaatio ja viestintä	1	3	2	2	106	1
L Kiinteistöalan toiminta					1	
M Ammatillinen, tieteellin..	1				20	1
N Hallinto ja tukipalvelut..			1		5	1
P Koulutus					9	
Q Terveys- ja sosiaalipalv..		1			1	
R, S, T, U Muu palvelutoim..					4	1

2d.

Tutkimus- ja kehittämismenot Tampereen seutukunnassa

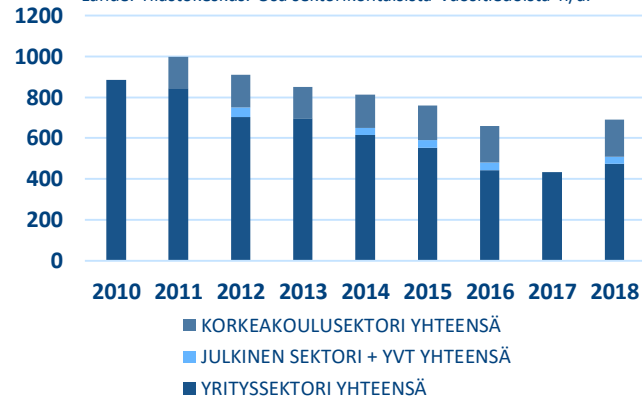
Tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytetyt menot kääntyivät vihdoin kasvuun **(+6,7 %)** vuoden 2018 aikana Tampereen seutukunnassa. Menoihin lasketaan yhteen yrityksissä, korkeakoulusektorilla sekä muulla julkisella sektorilla käytetyt TKI-toiminnan menot. **Enin osa panoksista käytetään yrityssektorilla.**

Erityisesti yritysten TKI-menot kehittyivät suotuisasti (+9,3 %) vuonna 2018. Yrityksissä käytettiin tutkimus- ja kehittämistoimiin yhteensä 475 miljoonaa euroa, mikä on 69 % kaikista alueen menoista. **Alueen vahvan korkeakoulusektorin** osuus on 27 %.

Kaiken kaikkiaan Tampereen kaupunkiseudulla panostettiin **691 miljoonalla eurolla** TKI-toimiin vuonna 2018.

T&k-toiminnan menot sektoreittain
Tampereen seutukunnassa, milj. eur

Lähde: Tilastokeskus. Osa sektorikohtaisista vuositiedoista n/a.

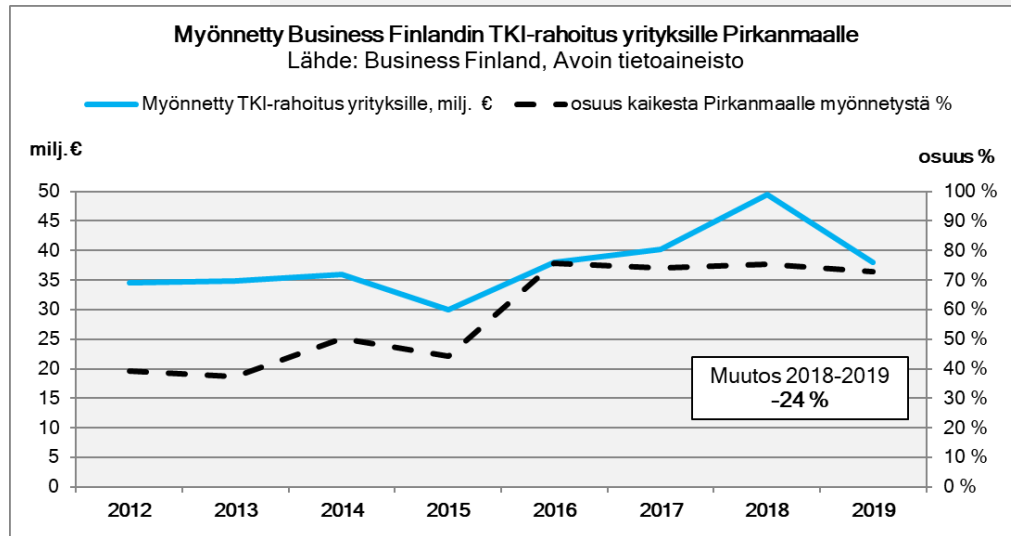
T&k-menot, milj. eur	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos 2018
YHTEENSÄ	1099,0	1040,3	911,7	897,1	813,8	758,2	659,5	647,2	690,7	6,7 %
Yrityssektori	886,2	844,9	702,6	696,1	616,0	553,6	443,0	434,8	475,2	9,3 %
Julkisen sektori + YVT	47,4	...	32,8	37,5	37,9	...	32,3	n/a
Korkeakoulusektori	...	152,4	161,7	156,0	165,0	167,1	178,7	...	183,2	n/a

Business Finland -rahoitus yritysten TKI-toimintaan

Business Finlandin (ent. Tekesin) Pirkanmaalle myöntämän **tki-rahoituksen arvo laski 22 prosenttia vuonna 2019**. Rahoitusta suuntautui alueen toimijoille yhteensä 51,5 miljoonaa euroa. Tästä 73 prosenttia kohdistui yrityssectorille.

Business Finland myönsi **pirkanmaalaisille yrityksille yhteensä 37,5 miljoonaa euroa tki-rahoitusta** vuonna 2019, mikä on lähes 12 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän (- 24 %).

Myönnetystä rahoituksesta 71 prosenttia oli avustusta ja 29 prosenttia lainaa. Lainaperusteisen rahoituksen osuus jatkoi edelleen laskemistaan (5 %-yksikköä).

2d.

Business Finland -rahoitus yritysten TKI-toimintaan

Business Finlandin tki-rahoitusta myönnettiin kaikkiaan **359 pirkanmaalaisyriykselle**. Rahoitusta saaneiden yritysten määrä kasvoi kahdella yrityksellä. Rahoituksen määrä kuitenkin supistui.

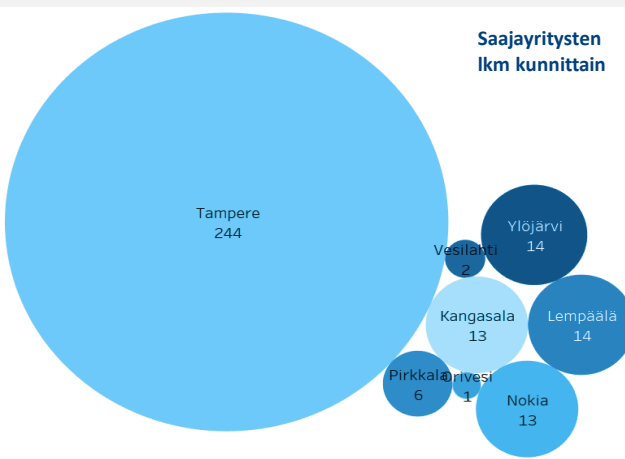
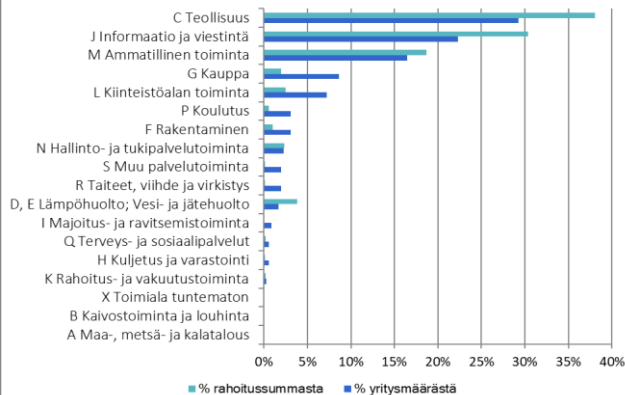
Yleisimmin tukea myönnettiin **teollisuuden (29 %)**, **informaation ja viestinnän (22 %)** sekä **ammattillisen toiminnan (16 %)** toimialojen yrityksille. Sekä informaation ja viestinnän että ammattillisen toiminnan yritysten osuudet hieman supistuivat, mutta kiinteistöalan yritysten osuus kasvoi 4 %-yksikköä.

Euroista suurin osa suuntautui niin ikään teollisuuden (38 %), informaation ja viestinnän (30 %) sekä ammattillisen toiminnan (19 %) yrityksille. Kuviossa, mikäli turkoosi palkki on pidempi kuin sininen, tämä tarkoittaa keskimääräistä isompia avustussummia toimialan yrityksille ja lyhempi palkki keskimääräistä pienempiä avustussummia.

Mikroyrityksiin suuntautui 36 % (+10 %-yksikköä) ja pienyrityksiin 16 % (-14 %-yksikköä) myönnetystä rahoituksesta.

Business Finlandin myöntämä TKI-rahoitus yrityksille toimialoittain 2019, Pirkanmaa

Osuus % tukea saaneista yrityksistä
Lähde: Business Finland

2e.

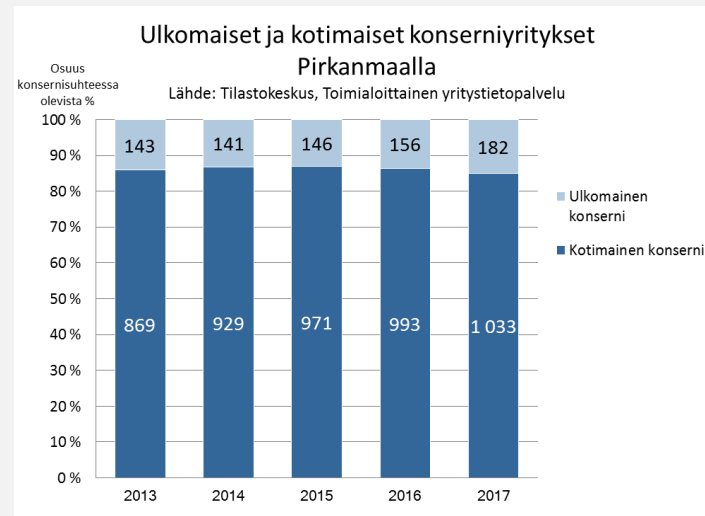
Yritykset konsernilajeittain

Pirkanmaalaisista yrityksistä 4,7 prosenttia on konsernisuhteessa. Konserniyritysten määrä ja osuus yrityskentästä on kasvanut tasaisesti viime vuosina.

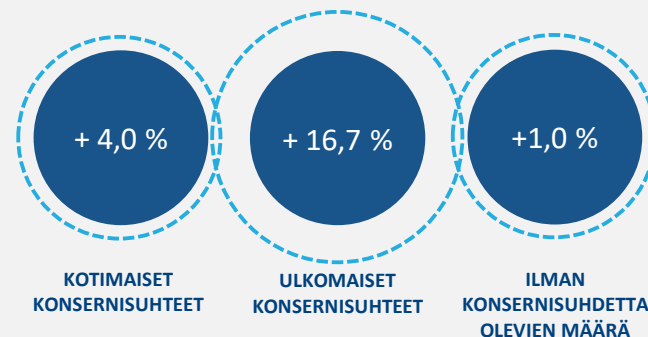
Ulkomaaisessa konsernisuhteessa on hieman alle 200 (0,7 % yrityksistä) ja kotimaiseen konserniin kuuluu runsas 1000 (4,0 %) alueen yritystä.

Erityisesti ulkomaisten konserniyritysten määrä kasvoi hyvin selvästi, 16,7 %, vuonna 2017.
(Tieto ei ole päivittynyt vuonna 2020.)

**Tietoja ei ole päivitetty vuonna 2020

MUUTOS 2017

Investoinnit konsernilajeittain

Yritysten tekemät nettoinvestoinnit suunnilleen säilyttivät tasonsa Pirkanmaalla vuonna 2017. Nettoinvestointeja tehtiin 1 130 miljoonalla eurolla (-4 %).

Edeltävä vuosi oli hyvin vahva investoinneiltaan. Enin osa investoinneista (65 %) tapahtui konsernisuhteessa olevissa yrityksissä.

Kotimaiseen konserniin kuuluvat yritykset investoivat arvoltaan eniten Pirkanmaalla (yhteensä 513 milj. eur.). Niiden investoinnit kuitenkin supistuivat 13 prosentilla vuonna 2017.

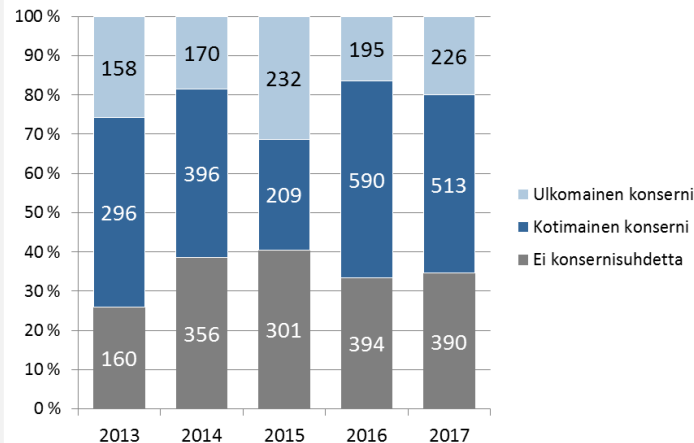
Sen sijaan **ulkomaalaisissa konserniyrityksissä** investointien arvo kasvoi hyvin selvästi, 16 %. Ilman konsernisuhdetta olevien yritysten investoinnit säilyivät hyvällä tasolla (390 milj. eur.).

- *Nettoinvestoinnit: Aineellisen käyttöomaisuuden lisäykset - Aineellisen käyttöomaisuuden vähennykset + Aineettoman käyttöomaisuuden lisäykset - Aineettoman käyttöomaisuuden vähennykset*

**Tietoja ei ole päivitetty vuonna 2020

Yritysten nettoinvestoinnit konsernilajeittain
Pirkanmaalla, milj. €

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

2f.

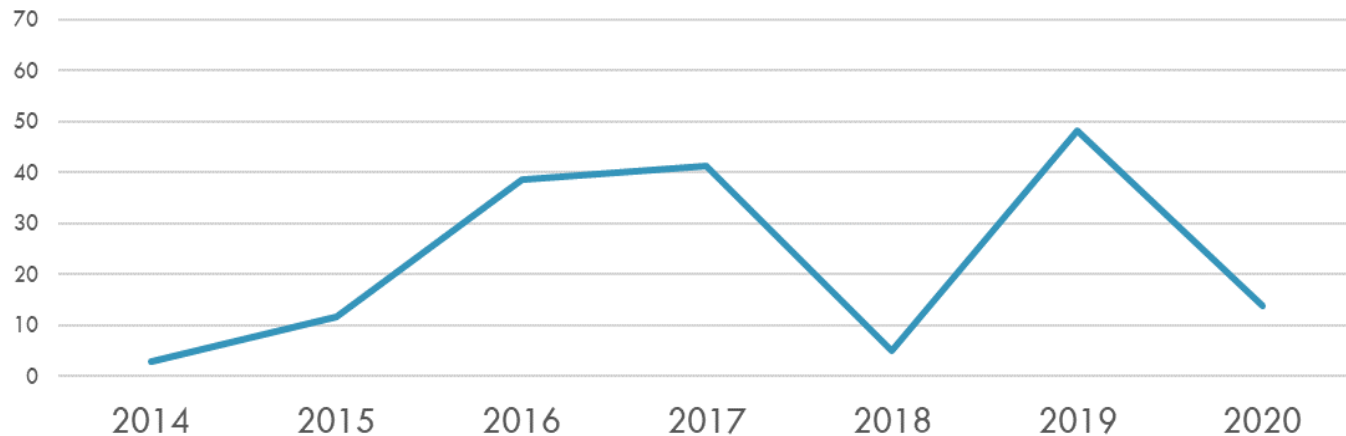
Riskirahoitus yrityksille

Riskirahoituksen määrä milj. € alkaen 2014.

Pirkanmaalaisten yritysten saama riskirahoitus oli vuonna 2019 lähes 50milj. €. Vuonna 2020 heinäkuun loppuun mennessä rahoitusta oli kertynyt 13,8milj.€.

Riskirahoitus pirkanmaalaisille yrityksille 2014 - 7/2020

Perustuu lähteisiin: Talouselämä, Crunchbase, Vainu.io

3.

ULKOMAANKAUPPA

- a) Vienti- ja tuontiyritykset
- b) Viennin kohdealueet

Vienti- ja tuontiyrietykset

Yritysten ulkomaankauppa Pirkanmaalla, vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrä*

Tilastokeskus: Toimialoittainen yritystietopalvelu

	2013	2014	2015	2016	2017	Muutos 2016-2017
Yritysten perusjoukko	25 585	25 470	25 391	25 385	25 702	1,2 %
Harjoittaa tuontia	1430	960	938	990	1023	3,3 %
Harjoittaa vientiä	153	256	276	269	292	8,6 %
Harjoittaa tuontia ja vientiä	538	353	351	334	340	1,8 %
Vientiä harjoittavat yhteensä	691	609	627	603	632	4,8 %

Yritysten* toimipaikkojen lukumäärät viennissä ja tuonnissa Pirkanmaalla

Lähde: Tulli, Tavaroiden ulkomaankauppa maakunnittain

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	muutos 2017-2018
Vienti	1 578	1 610	1 663	1 632	1 715	1 670	-2,6 %
Tuonti	3 266	3 197	3 352	3 503	3 679	3 610	-1,9 %
Vienti, ulkokauppa**		967	1 002	943	977	957	-2,0 %
Tuonti, ulkokauppa**		1 142	1 410	1 514	1 513	1 437	-5,0 %

* Yli 5 000 euron edestä ulkomaankauppaan vuoden aikana harjoittavat vienti- ja tuontiyrietykset.

** EU:n ulkopuolelle suuntautuva kauppa

Vuonna 2019 Pirkanmaalla vientiä harjoittavia yritystoimipaikkoja oli 1653 (-1,0 %) ja viennin ulkokauppaa käyviä yrityksiä oli 997 (+4,2 %).
Lähde: Tulli

*Tilastokeskus ei ole tuottanut viennin ja tuonnin aluetason tilastoja vuodelta 2018 tai sen jälkeen.

3a.

Vientiyritykset

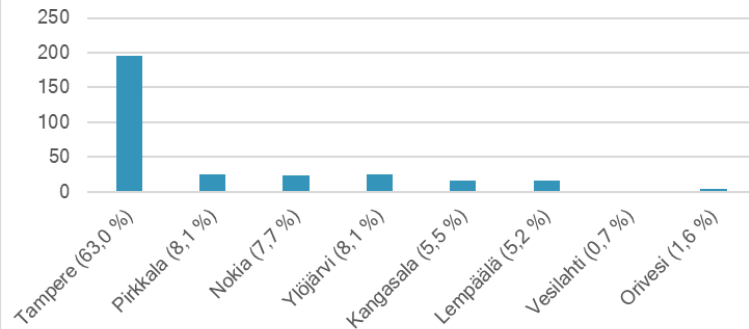
Lähde: Vainu.io (tilanne 12.8.2020)

Vainun keräämien tietojen mukaan Tampereen kaupunkiseudulla sijaitsee 310 Tullin rekisteröimää vientiyritystä*.

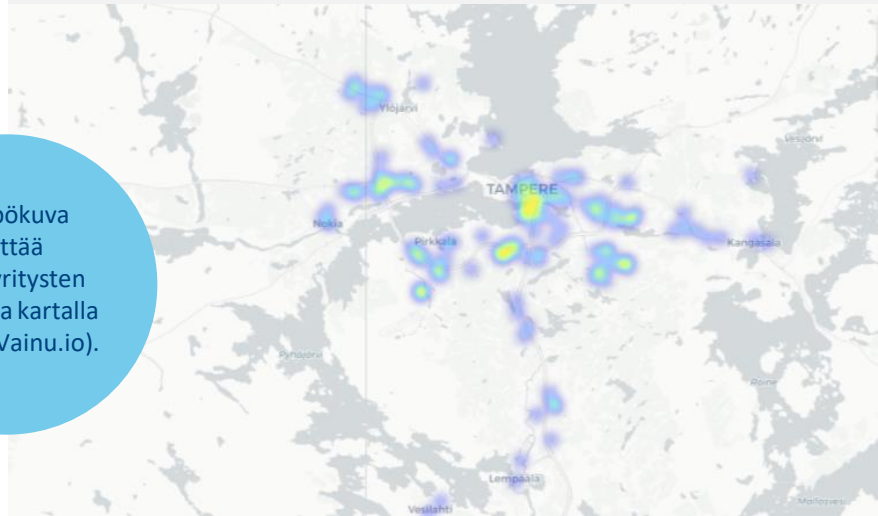
Näistä 63 % toimii Tampereella, 8 % Pirkkalassa, Nokialla ja Ylöjärvellä.

**) Rekisteröityminen on pakollista yrityksille, joilla on vähintään 5 vientilähetystä vuoden aikana. Kuntatieto perustuu yrityksen posti- ja käyntisoitetietoihin.*

Kunnittaiset* osuudet Tullin rekisteröimistä vientiyrityksistä Tampereen kaupunkiseudulla
n=310 Tilanne 11.8.2020

Lämpökuvaa esittää vientiyritysten sijainteja kartalla (lähde: Vainu.io).

3a.

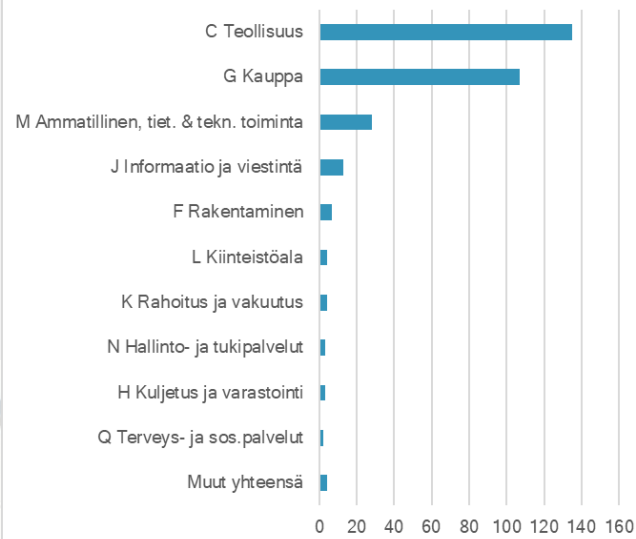
Vientiyritykset

Lähde: Vainu.io (tilanne 16.1.2020)

Vainun tunnistamista ja Tullin rekisteröimistä vientiyrityksistä enemmistö toimii:

- teollisuudessa (43 %),
- kaupan alalla (34 %)
- ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan alalla (9 %).

Toimialoittaiset osuudet Tullin rekisteröimistä vientiyrityksistä Tampereen kaupunkiseudulla n=310, tilanne 11.8.2020

Lämpökuva esittää vientiyritysten sijainteja kartalla (lähde: Vainu.io).

3b.

Viennin kohdealueet

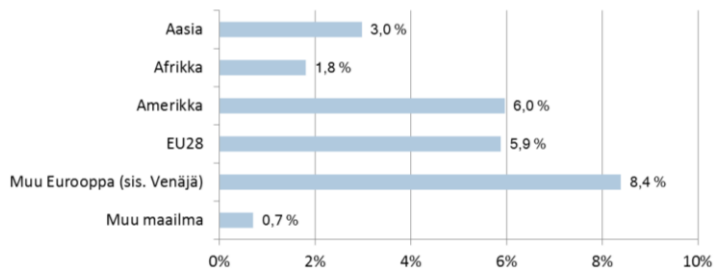
Yleisimmin vientiyritysten vienti kohdistuu EU28-maiden ulkopuoliseen Eurooppaan, joka sisältää mm. Venäjän, sekä Aasiaan. Yhdellä yrityksellä voi olla useita kohdealueita. Tarkastelu koskee yritysten lukumäärää viennin kohdealueittain, ei viennin arvoa.

Vuonna 2017 vienti yleistyi kaikkiin kohdealueisiin. Erityisesti muuhun Eurooppaan, Amerikkaan ja EU28-maihin vievien yritysten määrät kasvoivat.

**Tilastokeskus ei päivitä tietoja 2020.

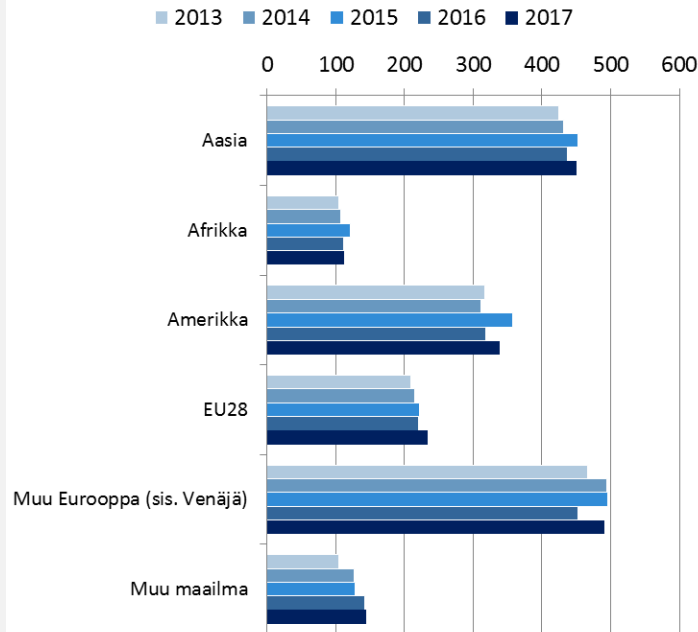
Muutos % eri kohdealueille vievien yritysten määrässä
Pirkanmaalla 2016-2017

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

Vientiyritysten lukumäärä
kohdealueen mukaan Pirkanmaalla

Lähde: Tilastokeskus, Toimialoitainen yritystietopalvelu

4.

KANSAINVÄLISYYS

- a) Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset
- b) Lentomatrustajat Tampere-Pirkkalassa
- c) Kansainväliset opiskelijat ja tutkijat
- d) Logistiikkayhteydet ja tavaraliikenteen kuljetusvirrat -kartta

4a.

Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset

Saapuneet vieraat majoitusliikkeissä Pirkanmaalla 2019 tausta-alueittain

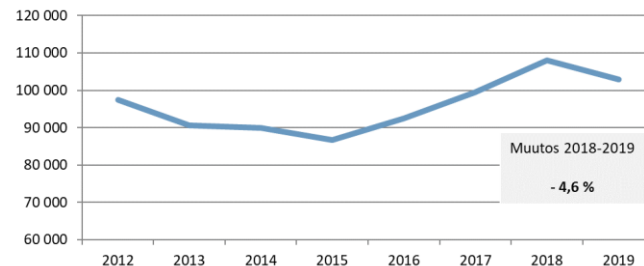
Tilastokeskus: Majoitustilastot

	Saapuneet	%
Kaikki yhteensä	1 039 547	
Suomi	936 566	90 %
Ulkomaat	102 981	10 %

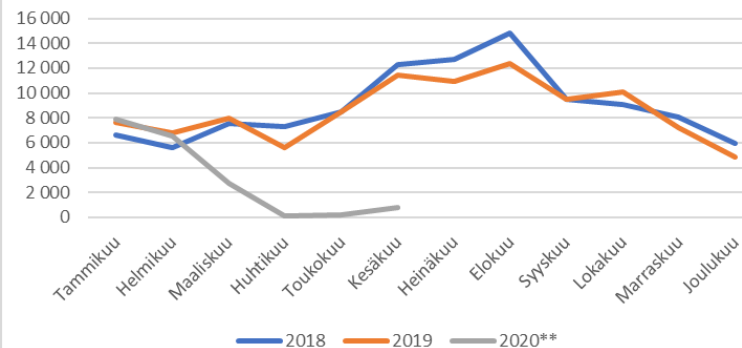
Ulkomaiset alueet	Saapuneet	%
Eurooppa	77 366	75 %
EU	59 641	58 %
Skandinavia	20 065	19 %
Aasia	9 897	10 %
Amerikka	6 539	6 %
Oseania	1 191	1 %
Afrikka	821	1 %

Saapuneet ulkomaiset vieraat majoitusliikkeissä Pirkanmaalla

Lähde: Tilastokeskus

Saapuneet ulkomaiset vieraat majoitusliikkeissä Pirkanmaalla kuukausittain

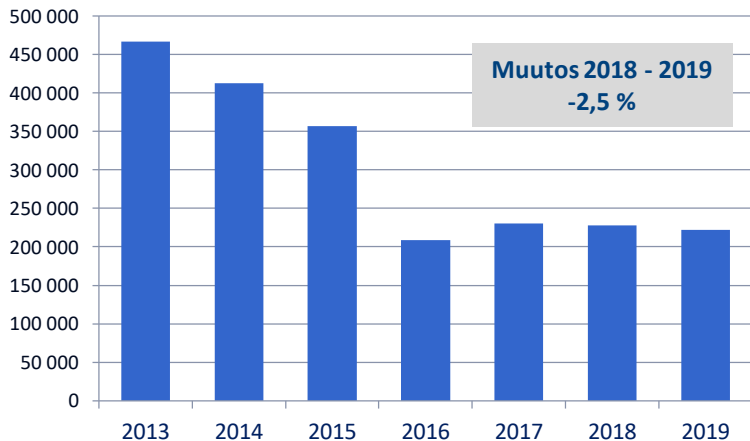
**Ennakkotieto

4b.

Lentokenttämatkustajat Tampere-Pirkkalan lentokentällä

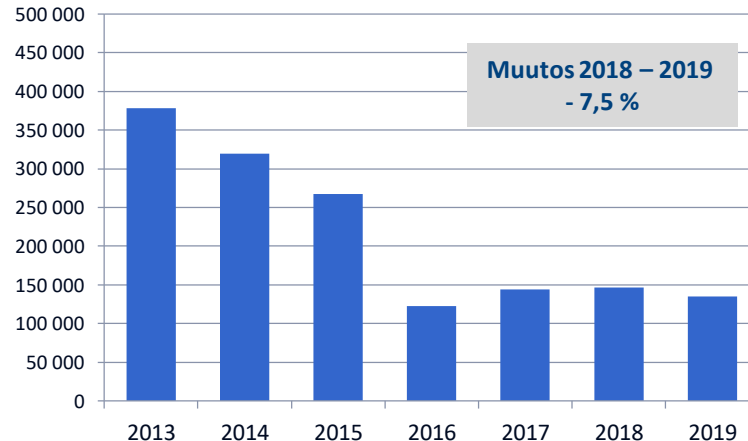
Matkustajat Tampere-Pirkkala lentokentällä

Lähde: Finavia

Kansainväliset matkustajat Tampere- Pirkkala lentokentällä

Lähde: Finavia

KV-opiskelijat ja tutkijat

Vuonna 2018 ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä Pirkanmaalla kasvoi 1962 opiskelijaan (+2 %).

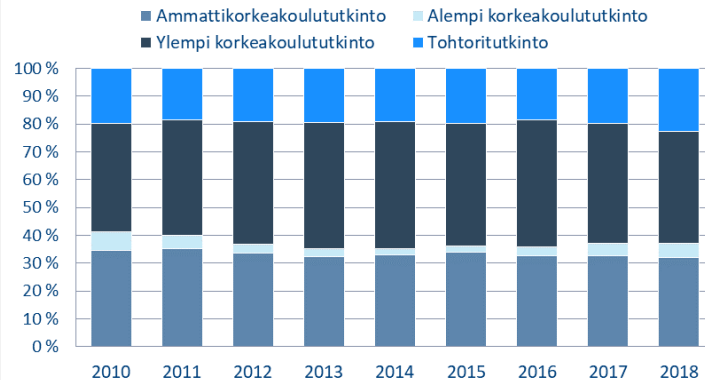
Koulutustasoiittain eniten suosio kasvoi tohtoritutkintoa opiskelevien (14 %), ylempää ammattikorkeakoulututkintoa opiskelevien (33 %) ja kandidaattitason tutkintoa opiskelevien (14 %) keskuudessa. Maisteritasolla ulkomaisten opiskelijoiden määrä hieman laski (-5 %).

Ulkomaisten tutkijoiden määrä Tampereen korkeakouluissa kasvoi hyvin selvästi vuonna 2018 (23 %). Kirjoilla oli 519 tutkijaa.

Laaja englanninkielinen koulutustarjonta ja laadukkaat tutkimusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia alueen korkeakouluihin.

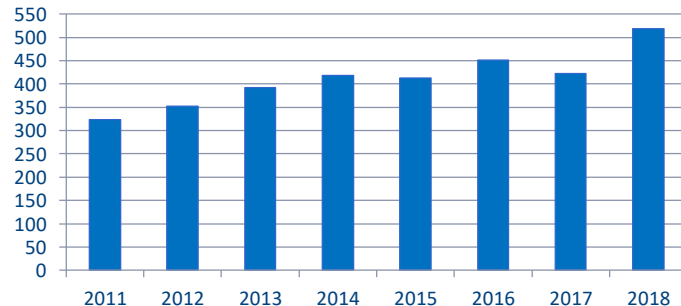
Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Pirkanmaalla tutkinnoittain, osuus %

Lähde: Vipunen

Ulkomaisten tutkijoiden määrä Tampereen korkeakouluissa

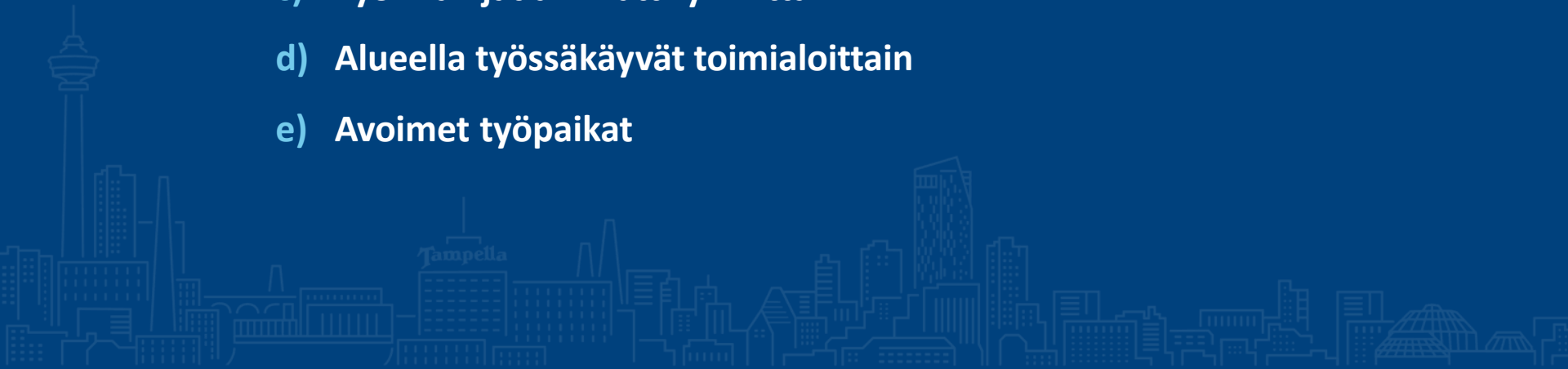
Lähde: Pirkanmaan innovaatiotoiminnan tilannekuva

5.

TYÖVOIMA JA OSAAMINEN

- a) Työttömyysaste
- b) Ulkomainen työvoima
- c) Työnhakijat ammattiryhmittäin
- d) Alueella työssäkäyvät toimialoittain
- e) Avoimet työpaikat

Työttömyysaste

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta* kunnittain kuukauden lopussa

Vuonna 2019 kaupunkiseudun työttömyysaste laski 0,3 %-yksikköä vuoden 2018 työttömyysasteesta (9,8).

Vielä 2020 helmikuussa työttömyysaste jatkoi laskuaan koko kaupunkiseudulla, kunnes kääntyi maaliskuussa nousuun. Korkeimmillaan työttömyysaste on ollut toukokuussa (17,7). Keskiarvoissa vuoden 2020 ja 2019 ensimmäisen puolen vuoden osalta on kaikissa kunnissa useiden prosenttiyksiköiden ero.

Lähde: Tilastokeskus / TEM työnvälitystoimisto

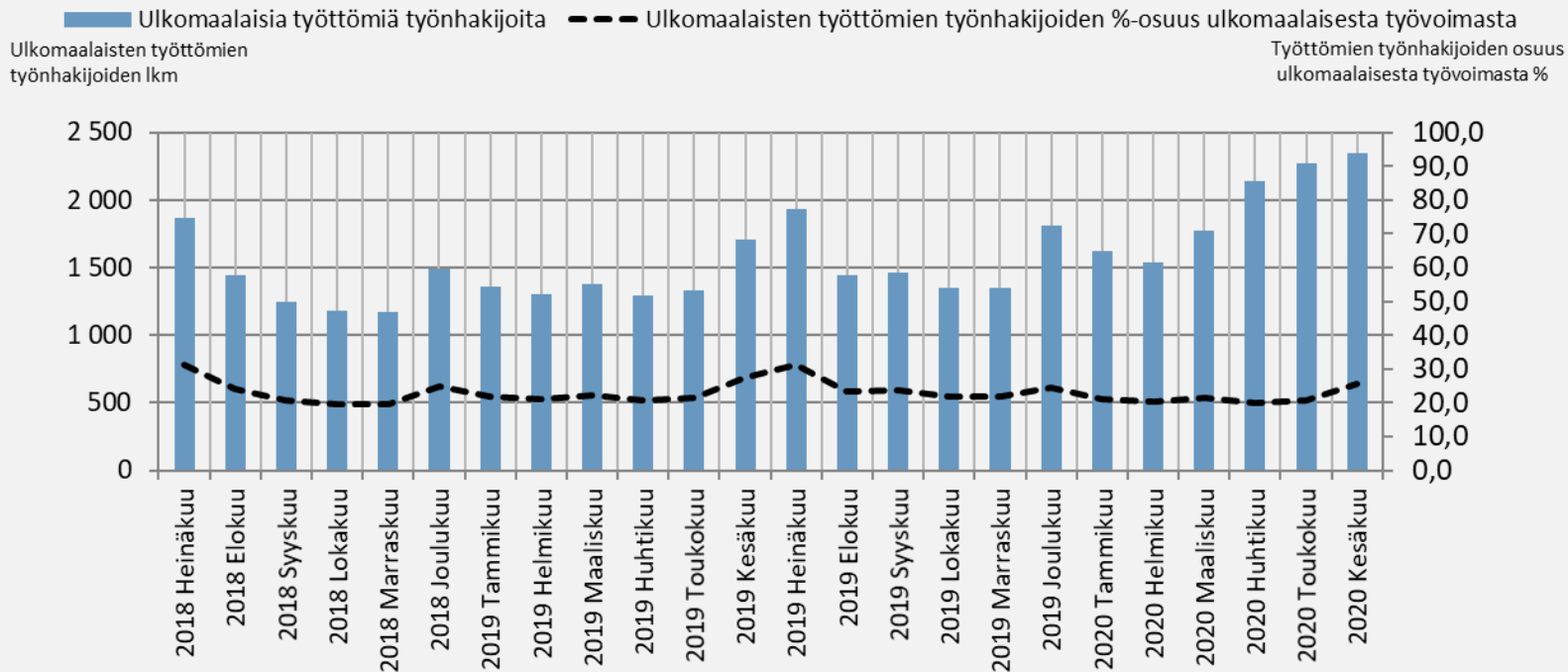
* Työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta kuntatasolle laskettaessa työvoimana käytetään Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston uusinta kyseisenä ajankohtana saatavilla olevaa työvoimaa, joka on yleensä kaksi vuotta vanha. Eli esim. vuoden 2019 työvoimana käytetään työssäkäyntitilaston vuoden 2017 lopullista tietoa.

	KANGASALA	LEMPÄÄLÄ	NOKIA	ORIVESI	PIRKKALA	TAMPERE	VESILAHTI	YLÖJÄRVI	Tampereen kaupunkiseutu
2019 Tammikuu	6,8	6,0	7,7	9,9	6,1	11,3	6,4	6,5	9,7
2019 Helmikuu	6,6	6,3	7,7	9,6	6,0	11,2	6,6	6,3	9,6
2019 Maaliskuu	6,4	6,0	7,9	9,1	5,9	11,2	6,3	6,2	9,5
2019 Huhtikuu	6,2	6,0	8,2	8,3	5,5	10,7	6,3	6,0	9,2
2019 Toukokuu	5,9	5,8	8,0	7,6	5,6	10,4	6,3	5,7	8,9
2019 Kesäkuu	7,1	7,1	9,0	8,1	6,6	11,9	7,2	7,1	10,3
2019 Heinäkuu	7,7	7,9	9,2	8,7	7,1	12,8	7,4	7,5	11,0
2019 Elokuu	6,7	6,5	7,7	7,9	5,5	11,2	5,5	6,0	9,5
2019 Syyskuu	6,7	6,2	8,0	7,9	5,4	10,7	5,6	5,8	9,2
2019 Lokakuu	6,6	6,0	8,2	8,1	5,5	10,4	5,7	5,7	9,0
2019 Marraskuu	6,7	6,3	8,4	9,2	5,6	10,4	6,2	5,9	9,1
2019 Joulukuu	7,5	7,1	9,6	10,6	6,4	11,5	6,9	6,9	10,2
Vuosikeskiarvo 2019	6,8	6,4	8,3	8,7	5,9	11,1	6,4	6,3	9,5
2020 Tammikuu	7,4	6,7	9,3	10,2	6,4	11,5	6,6	6,9	10,0
2020 Helmikuu	7,3	7,0	9,1	9,9	6,3	11,3	6,1	6,7	9,8
2020 Maaliskuu	9,0	8,8	10,9	11,4	7,9	13,8	8,1	8,7	12,1
2020 Huhtikuu	12,5	13,5	16,9	13,0	13,1	19,1	11,6	12,8	17,0
2020 Toukokuu	12,8	14,0	17,5	12,9	13,8	19,9	12,0	12,9	17,7
2020 Kesäkuu	12,7	13,3	16,9	13,1	13,4	19,5	13,0	13,1	17,3
Puolivuosikeskiarvo 2020	10,3	10,5	13,4	11,8	10,1	15,8	9,5	10,2	14,0
<i>Keskiarvo Q1-Q2 2019</i>	6,5	6,2	8,1	8,8	5,9	11,1	6,5	6,3	9,5

5b.

Ulkomainen työvoima

Ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita kuukausittain Tampereen kaupunkiseudulla

5c.

Työnhakijat ammattiryhmittäin

Vuonna 2019 eniten työnhakijoita oli palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijöiden ammattiryhmässä, joita oli 19 % kaikista työnhakijoista. Yhtä suuri työnhakijoiden ryhmä on ammatiltaan tuntemattomat (19 %), joihin sisältyvät mm. opiskelijat, ammattia vaihtavat, yrittäjät ja ilman ammattia olevat.

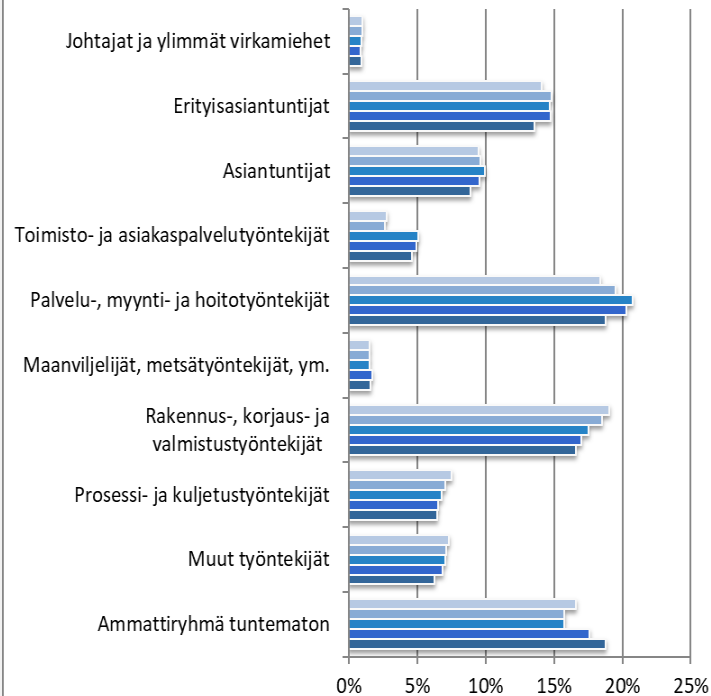
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden työttömyys jatkaa vähenemistään, joskin hieman hitaammin kuin edellisvuonna (2019: -2,8 %; 16,6 % osuus työttömistä).

Työttömien työnhakijoiden määrän supistuminen jatkui vielä vuonna 2019 (-0,5 %). Työnhakijoiden määrä väheni kaikissa muissa ammattiluokissa paitsi johtajien ja ylimpien virkamiesten sekä tuntemattomien ammattiryhmän kohdalla. Supistuminen ei kuitenkaan enää ollut yhtä nopeaa kuin edellisvuonna. Eniten supistuivat muut työntekijät ryhmän työttömyys (-9,2 %) ja erityisasiantuntijoiden työnhakijoiden määrä (-8,6 %).

Ammattiryhmittäinen osuus työttömistä työnhakijoista Pirkanmaalla

Lähde: TEM, työnvälitystilastot

■ 2015 ■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2019

5d.

Työpaikat* toimialoittain

*Työssäkävien määrä alueella/kunnassa

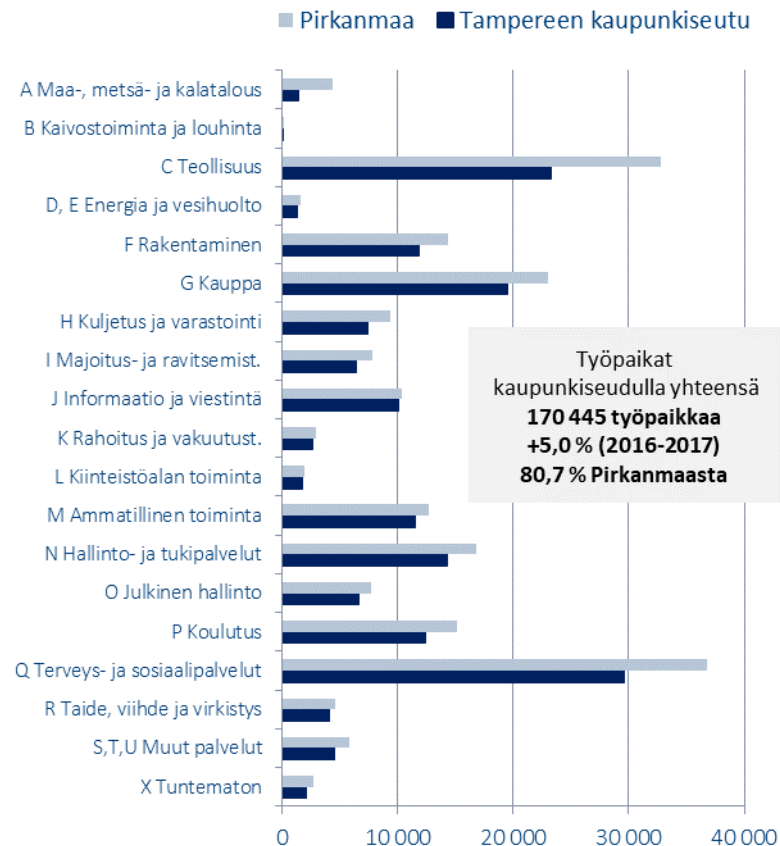
Kaupunkiseudun työpaikkamäärä ylitti 170 000 vuonna 2017 (+8 057 työpaikkaa). Työpaikat lisääntyivät 5 prosenttia edellisvuodesta. Pirkanmaalla vastaava kasvuprosentti oli 4.

Tampereen kaupunkiseudun työpaikoista suurin osa on terveys- ja sosiaalipalveluiden työpaikkoja (17%), teollisuuden työpaikkoja (14 %) sekä kaupan alan työpaikkoja (11 %).

Seuraavaksi merkittävimpiä ovat mm. erilaiset liike-elämää palvelevat alat ja tukipalvelut sekä koulutus, rakentaminen ja ICT.

Työpaikat (alueella työssäkäyvät) toimialoittain 2017

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilastot

5d.

Alueella työssäkäyvät* toimialoittain

*Työpaikkojen määrä alueella/kunnassa

Vuonna 2017 työpaikat lisääntyivät lähes kaikilla päätoimialoilla paitsi alkutuotannossa, kaivostoiminnassa ja luokassa ”muut palvelut”. Nämä ovat työllistävyydeltään hyvin pieniä kaupunkiseudulla.

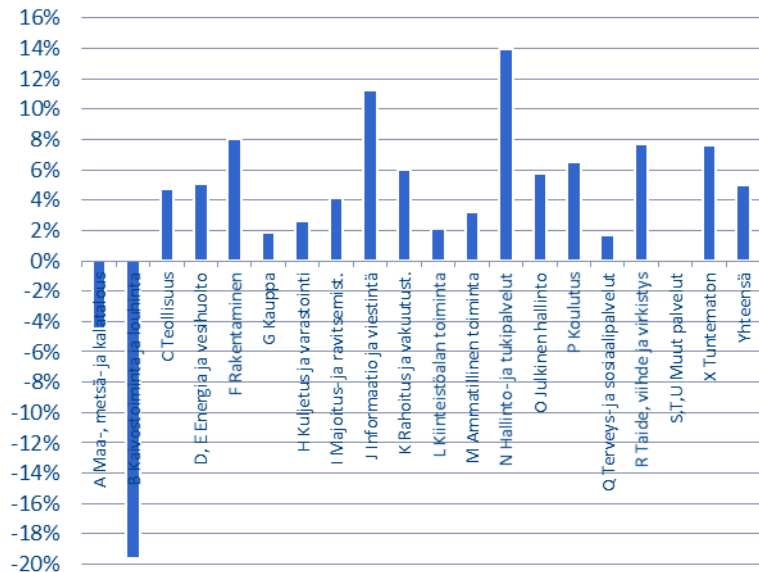
Suhteellisesti paras työpaikkakehitys oli

- hallinto- ja tukipalveluissa (+14 %),
- informaatiossa ja viestinnässä (+11 %),
- rakentamisessa (+8 %) sekä
- elämystalouden taiteen, viihteen ja virkistykseen aloilla (+8 %).

Teollisuuden työpaikat lisääntyivät 5 % vuonna 2017.

Muutos-% työpaikkojen määrässä toimialoittain
kaupunkiseudulla 2016-2017

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilastot

5d.

Työpaikat* toimialoittain

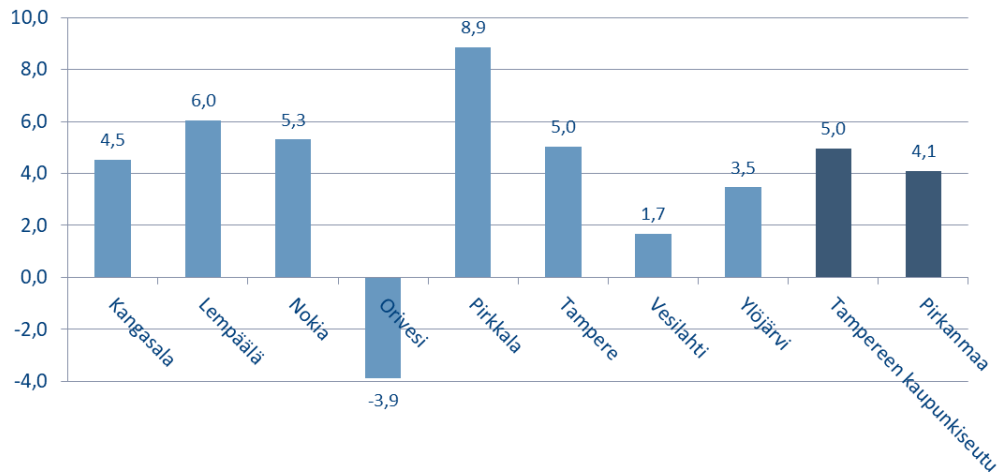
*Työssäkävien määrä alueella/ kunnassa

Vuosi 2017 oli positiivinen kuntien elinkeinoelämän kehitykselle.

Työpaikkojen määrä kasvoi kaikissa kaupunkiseudun kunnissa pl. Orivesi. Pirkkalan työpaikkojen määrä on kehittynyt väkevästi viime vuosina, ja se ylitti Lempäälän vuoden 2017 aikana. Tampereella työpaikat ylittivät 120 000.

Muutos % alueella työssäkävien määrässä 2016-2017 kunnittain

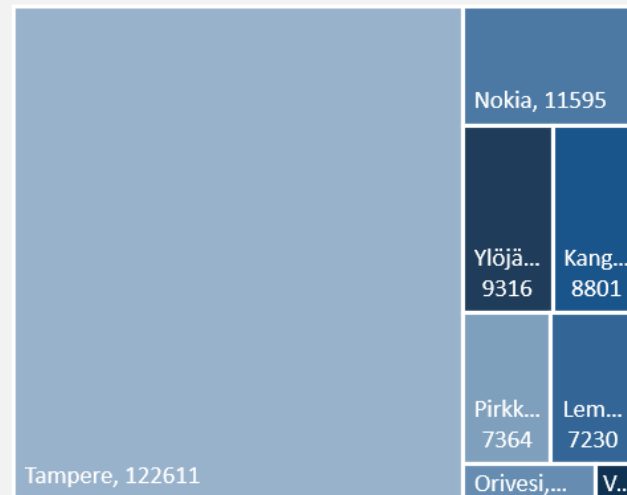
Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilastot

Työpaikkajakauma 2017 kunnittain

Lähde: Tilastokeskus

- Kangasala ■ Lempäälä ■ Nokia
- Orivesi ■ Pirkkala ■ Tampere
- Vesilähti ■ Ylöjärvi

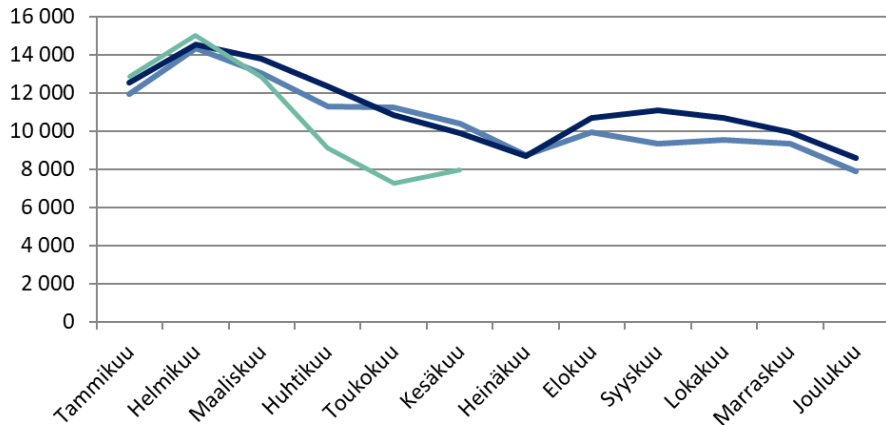

Avoimet työpaikat

Avoimet työpaikat Tampereen kaupunkiseudulla kuukausittain

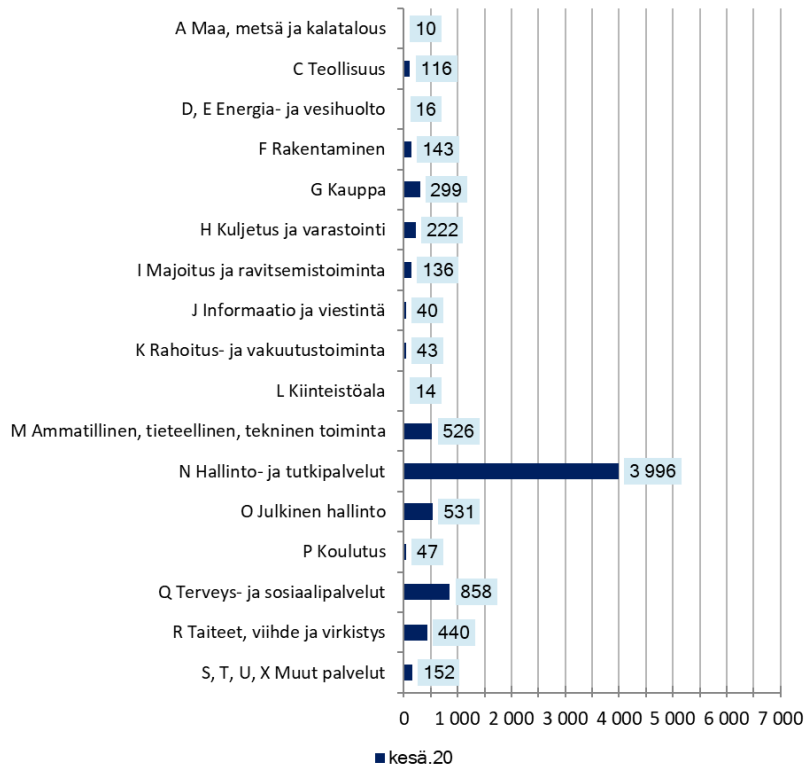
Lähde: TEM

— 2018 — 2019 — 2020

Avoinna olevat työpaikat toimialoittain Tampereen kaupunkiseudulla kesäkuussa 2020

Lähde: TEM

5.

KORONATUET PIRKANMAALLA

- a) Avustusten saajien lukumäärät
- b) Avustusten euromäärät
- c) Business Finland-avustusta saaneiden toimialat
- d) ELY-keskuksen avustusta saaneiden toimialoja

Koronatuet Pirkanmaalla

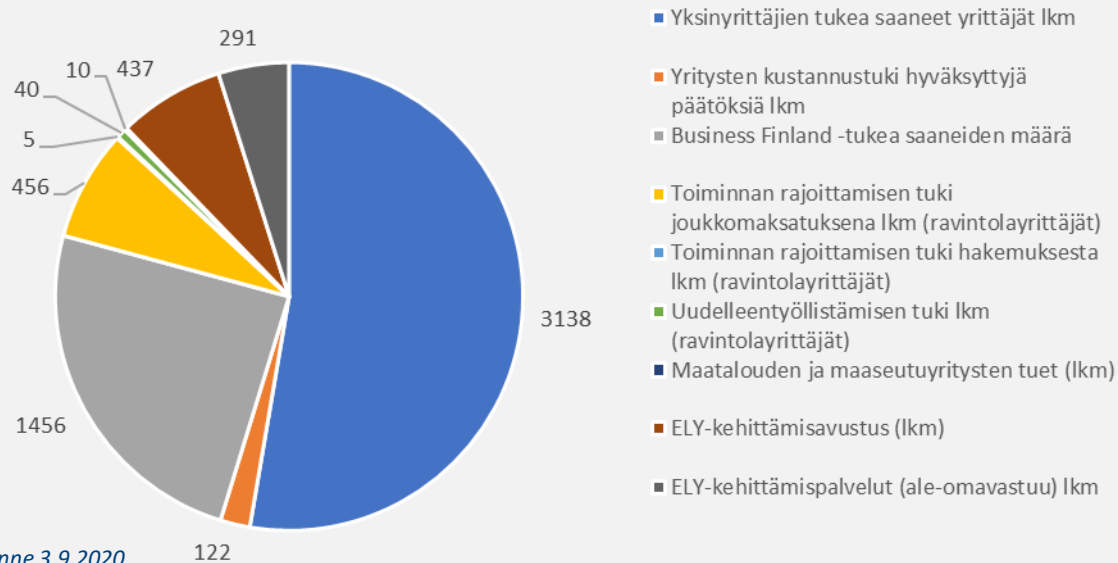
Alueelle myönnettyjä koronatukia

Erilaisia korona-avustuksia Tampereen kaupunkiseudulla sijaitsevista yrityksistä on saanut yhteensä 5955 yritystä tai yrittäjää.

Määrällisesti eniten tukea saaneita on yksinyrittäjissä (>3000). 1456 yritystä on saanut Business Finlandin korona-avustusta ja 461 ravintola-alan yritystä on saanut hyvitystä toiminnan rajoittamisesta.

Maatalouden ja maaseutuyritysten tukia on saanut 10 yritystä.

Korona-avustuksia saaneita yrityksiä Tampereen kaupunkiseudulla (lkm)

Muiden tukien osalta tilanne 14.8. Business Finlandin tukien tilanne 3.9.2020.

Lähteet: Kunnat, valtiokonttori, Business Finland, KEHA-keskus, TE-toimisto, ELY-keskus

Koronatuet Pirkanmaalla

Alueelle myönnettyjä koronatukia

Tampereen kaupunkiseudulla korona-avustuksia on myönnetty tai maksettu syyskuun alkuun mennessä 121 milj.€.

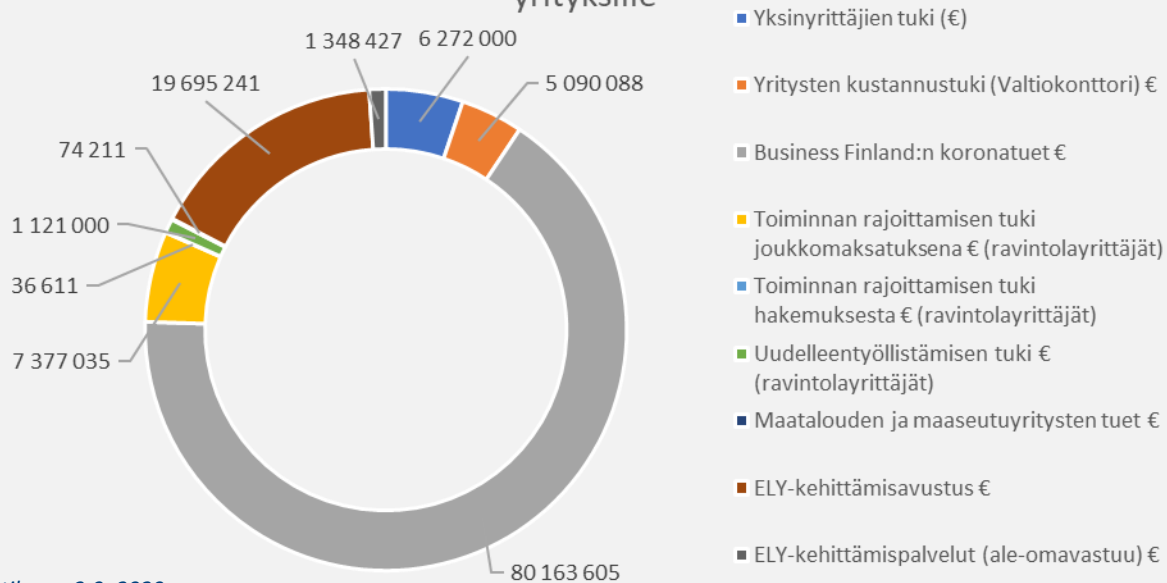
Selkeästi eniten tukea on myöntänyt Business Finland (80milj.€) ja toiseksi merkittävien tukimuoto on ollut ELY-keskuksen kehittämisavustus (19,7milj.€).

Toimialakohtaisista tuista ravintolayrityksille ja yrittäjille suunnattuja tukia on myönnetty yhteensä 8,5milj.€ (Toiminnan rajoittamisen hyvitykset ja uudelleentyöllistämisen tuki). Maatalouden ja maaseutuyritysten tukea on myönnetty 74 211€.

Muiden tukien osalta tilanne 14.8. Business Finlandin tukien tilanne 3.9. 2020

Lähteet: Kunnat, valtiokonttori, Business Finland, KEHA-keskus, TE-toimisto, ELY-keskus

Korona-avustukset euromäärinä Tampereen Kaupunkiseudun yrityksille

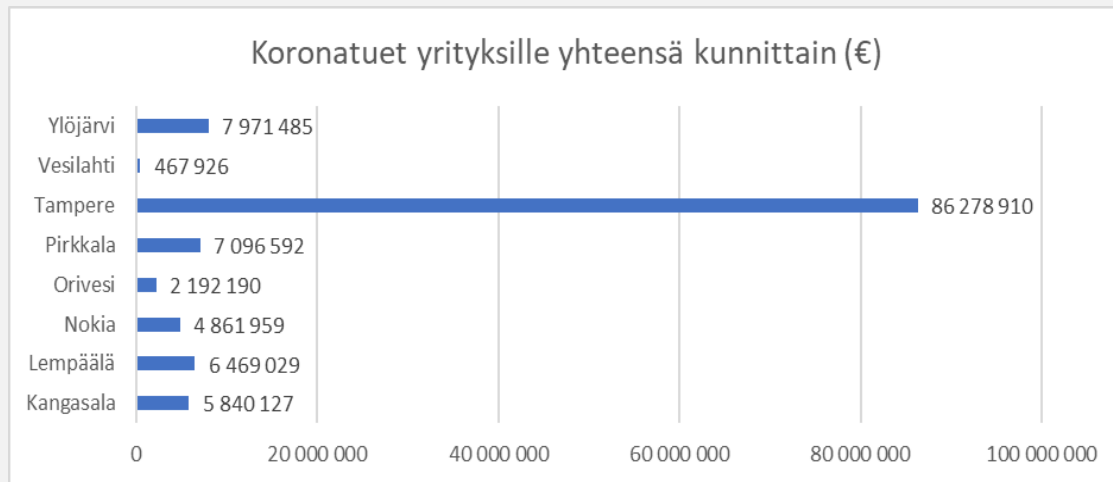
Koronatuet Pirkanmaalla

Alueelle myönnettyjä koronatukia

Yhteensä Pirkanmaan alueelle on myönnetty koronatukea 121 milj.€.

- Suurin osa on suuntautunut Tampereella sijaitseville yrityksille (86 milj.€).
- Toiseksi eniten tukea ovat saaneet Ylöjärven yritykset (7,9 milj.€).
- Pirkkala on myös saanut yli 7 milj.€, Lempäälä yli 6 milj. € ja Kangasala 5,8 milj.€.

Kokonaissummassa on mukana Business Finlandin koronatuki, ELY-keskuksen kehittämisavustus, ravintolayrittäjien tuet, maatalous- ja maaseutu-yritysten tuet, valtion kustannustuki sekä alennetulla omavastuuhinnalla käytettyjen kehittämispalveluiden (ELY) arvo. Business Finland on kaikissa kunnissa maksanut eniten tukia.

Muiden tukien osalta tilanne 14.8. Business Finlandin tukien tilanne 3.9.2020.

Lähteet: Kunnat, valtiokonttori, Business Finland, KEHA-keskus, TE-toimisto, ELY-keskus

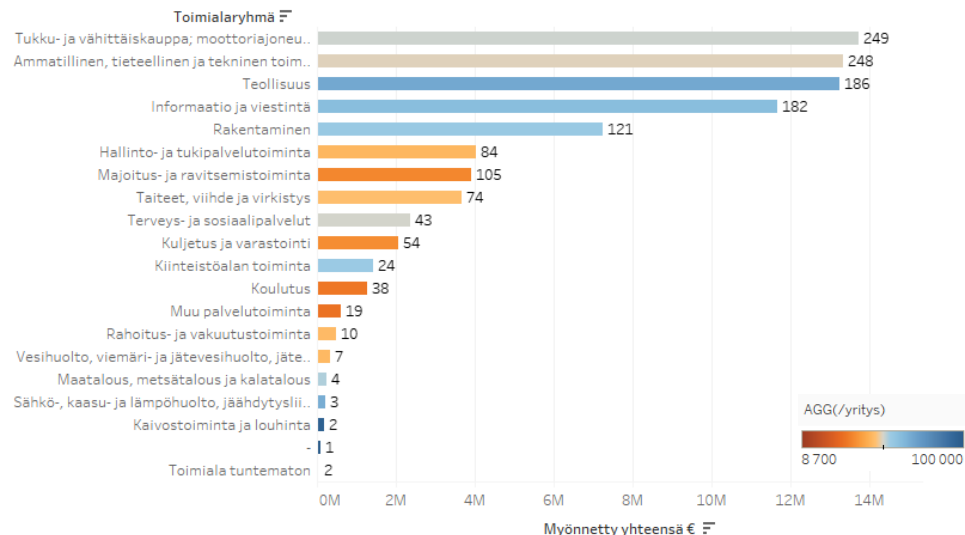
Business Finlandin myöntämät koronatuuet

Business Finland on myöntänyt Tampereen kaupunkiseudun yrityksille 80 milj.€ koronatuiki-rahoitusta ja tukea on saanut 1456 yritystä (tilanne 3.9.2020). Koko Pirkanmaalla summa on 95 milj.€ ja tukea saaneita yrityksiä on 1724.

Eniten tukea ovat saaneet sekä euromääräisesti (lähes 14milj. €) että yritysten määrällä (249) mitattuna Tukku- ja vähittäiskaupan sekä moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjauksen yritykset. Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan yritykset ovat saaneet 13,3 milj. € ja Teollisuuden yritykset 13,2 milj. €.

Suurimpia yrityskohtaiset tukimäärät ovat olleet kaivostoiminnan ja louhinnan yritysten sekä teollisuusyritysten kohdalla. Sen sijana pienimmät yrityskohtaiset avustukset ovat palvelutoiminnan, koulutuksen ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialoilla.

Business Finlandin myöntämien koronatuikien jakautuminen toimialoittain kaupunkiseudulla

Kuviossa palkin pituus kuvaa saatua rahamaaraa ja palkin perassa oleva numero avustusta saaneiden yritysten maaraa. Varin tummuus indikoi, ovatko toimialan yritysten keskimääräiset avustussummat keskimääräistä pienempiä vai suurempia. (Oranssi pienempi, sininen suurempi).

Koronatuet Pirkanmaalla

ELY-keskuksen tuet

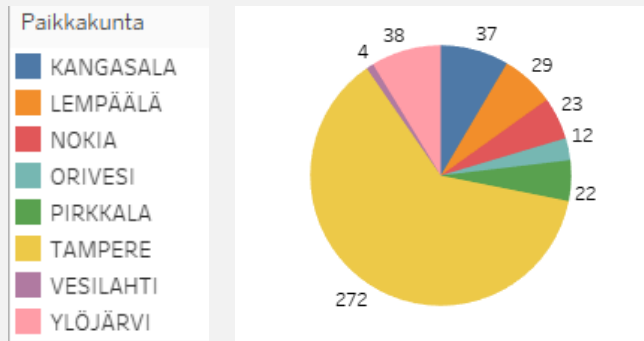
ELY-keskuksen jakamaa kehittämisavustusta on saanut Tampereen kaupunkiseudulla 437 yritystä (14.8.)

Näistä 272 sijaitsee Tampereella ja niiden saama avustussumma on 8,7milj.€. Yhteensä ELY-keskus on myöntänyt Tampereen kaupunkiseudun yrityksille lähes 14milj.€ avustusta kehittämistoimenpiteisiin.

Tilanneanalyysija on toteutettu kaupunkiseudulla 972 kpl.

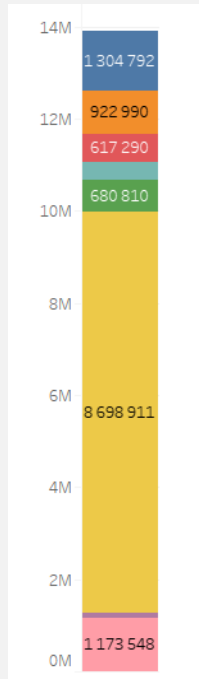
ELY-keskuksen kehittämispalveluita (omavastuu 30€) on käyttänyt 291 yritystä ja näiden palveluiden arvo on ollut 1,35milj.€.

Lähteet: Kunnat, valtiokonttori, Business Finland, KEHA-keskus, TE-toimisto, ELY-keskus

Kehittämisavustuksen jakaumat kunnittain Tampereen kaupunkiseudulla yritysten määrän ja rahamäärän mukaan.

Lähde: ELY-keskus

Koronatuet Pirkanmaalla

ELY-keskuksen tuet

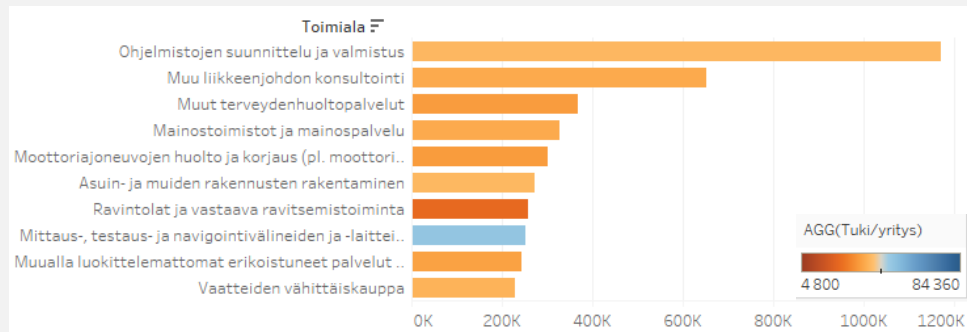
Toimialoille kohdistunutta avustusmäärää tarkasteltaessa Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus nousee kärkeen sekä avustusta saaneiden yritysten määrässä että kokonaisrahamäärässä. Kyseiselle toimialalle on kohdistunut 1,2milj.€, kun toisena on muu liikkeenjohdon konsultointi 0,65milj.€ ja kolmantena muut terveydenhuoltopalvelut enää 0,37milj.€.

Sen sijaan avustussummat yritystä kohden jäävät keskiarvon alapuolelle 9/10:stä avustusta saaneissa toimialoissa. Erityisen matalia avustusmäärät yritystä kohden ovat olleet ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta-alan yrityksissä.

Top5 toimialat kehittämisavustusta saaneiden yritysten määrällä mitattuna:

- Ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus: 30
- Muu liikkeenjohdon konsultointi: 18
- Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta: 11
- Muut terveydenhuoltopalvelut: 11
- Moottoriajoneuvojen huolto ja korjaus: 9
- Mainostoimistot ja mainospalvelut: 9
- Insinööripalvelut ja niihin liittyvä tekninen toiminta: 9

TOP10-toimialat avustuksen rahamäärällä mitattuna

Yritysten top10 toimialat kehittämisavustuksen rahamäärällä mitattuna. Palkin pituus kuvaa toimialan yrityksille kohdistunutta rahamäärää ja palkin väri rahamäärä/yritys-suhdetta.

Lähteet: Kunnat, valtiokonttori, Business Finland, KEHA-keskus, TE-toimisto, ELY-keskus

Lisää yritystietoa ja tilastoja Tampereen kaupunkiseudusta
löydät osoitteesta business tampere.com.
#business tampere

